

طرح دوره

نام درس: روشها و فنون آموزش در جامعه یا سیستم بهداشتی	زمان تشکیل کلاس چهارشنبه ها :شنبه ساعت 2-4 نیمسال اول 99
رشته : کارشناسی ارشد مشاوره در مامایی ورودی 99	استاد : دکتر حسین اشتریان
تعداد واحد: 1 واحد نظری و نیم واحد عملی	

هدف کلی درس:

شناخت مفاهیم، روش ها و اصول آموزش و کاربرد آنها در آموزش به مراجعین

شرح درس:

در این درس تلاش می شود تا انواع روش ها و الگوهای آموزشی در سیستم بهداشتی تشریح و مقایسه شود و علل نیاز، انتخاب و کاربرد روشهای جدید را با توجه به اهداف آموزشی بیان گردد و دانشجو لازم است با هماهنگی استاد مهارت لازم را در عمل بکار گیرد.

اهداف کلی جلسات:

- کنکاشی در مفاهیم، اهداف و اصول آموزش در سیستم بهداشتی
- تبیین الگوها و نظریه های تغییر رفتار
- آشنایی با نیاز و نیاز سنجی در آموزش بهداشت
- تبیین نقش و اهمیت ارتباطات در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- آشنایی با اهداف آموزشی
- آشنایی با تحلیل و تعیین موقعیت آموزشی
- تبیین محتوای آموزشی

- کنکاشی در خصوص روش های آموزشی
- آشنایی در مورد وسایل کمک آموزشی
- کنکاشی در خصوص ارزشیابی در آموزش بهداشت

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه

جلسه اول:

هدف کلی - فراگیر با مفاهیم، اهداف و اصول آموزش در سیستم های بهداشتی آشنا می گردد.

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

- 1-1 مفهوم آموزش و تدریس را باهم مقایسه کند و وجوه تشابه و تمایز آنها را به اختصار توضیح دهد.
- 2-1 معنای یادگیری را از دیدگاههای مختلف یادگیری مورد بحث قرار دهد.
- 3-1 سازه های اصلی نظریه های یادگیری را تعریف نماید.
- 4-1 مفهوم آمادگی برای یادگیری و اجزای آن را توصیف نماید.
- 5-1 مفهوم سبک های یادگیری را تشریح نماید.
- 6-1 تعاریف، تفاوت و مشابهت مفاهیم رفتار بهداشتی، آموزش بهداشت و ارتقای سلامت را بازگو نماید.
- 7-1 محل های اصلی ارایه برنامه های آموزش بهداشت را توضیح دهد.

جلسه دوم:

هدف کلی :الگوها و نظریه های تغییر رفتار

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

- 1-1 مدل اکولوژیکیال سلامت را توضیح دهد.

2-2 نظریه را تعریف و ویژگیهای اصلی آن را توصیف نماید.

3-2 ساختارهای اصلی نظریه (مفهوم، سازه، متغیر، مدل) را توصیف نماید.

4-2 ارتباط نظریه، تحقیق و عملکرد را تشریح نماید.

5-2 خواستگاه تاریخی نظریه اعتقاد بهداشتی را توضیح دهد.

6-2 سازه های نظریه اعتقاد بهداشتی را تشریح نماید.

7-2 سازه های نظریه رفتار برنامه ریزی شده را تشریح نماید.

جلسه سوم :

هدف کلی :الگوها و نظریه های تغییر رفتار

اهداف ویژه -پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

1-3 سازه های مدل مراحل تغییر را تشریح نماید.

2-3 نظریه شناختی اجتماعی را توضیح دهد.

3-3 نظریه انتشار نوع آوری را توضیح دهد.

4-3 مدل پرسید پرسید را توضیح دهد.

جلسه چهارم:

هدف کلی -نیاز سنجی مراجعین برای آموزش بهداشت

اهداف ویژه -پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

1-4 طراحی آموزشی را تعریف کند.

2-4 عناصر مهم طراحی آموزشی را نام ببرد.

3-4 مفهوم نیاز را تعریف نماید.

4-4 طبقه بندی برادشاو از نیاز را توضیح دهد.

5-4 نیازسنجی و مراحل مهم آن را در آموزش بهداشت تشریح نماید.

6-4 روش های نیازسنجی آموزشی را توضیح دهد.

جلسه پنجم:

هدف کلی - برنامه ریزی آموزش بهداشت و مروری بر هدف های آموزشی

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

1-5 هدف آموزشی را در چند سطر تعریف و تحلیل کند.

2-5 ضرورت تعیین و تنظیم هدف آموزشی را تشریح نماید.

3-5 تفاوت هدف های کلی و عینی آموزشی را بیان نماید.

4-5 طبقه بندی سه گانه اهداف آموزشی بلوم را تشریح نماید.

جلسه ششم:

هدف کلی : شیوه های آموزشی مناسب برای آموزش مراجعین

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

1-6 محتوای آموزشی را تعریف و مبنای تهیه آن را بیان نماید.

2-6 اصول مهم تهیه و تنظیم محتوا را به اختصار توضیح دهد.

3-6 روش های آموزشی را توضیح دهد). مانند سخنرانی، پانل، کارگاه، سمپوزیوم، بحث گروهی)

جلسه هفتم:

هدف کلی : چگونگی استفاده از وسایل کمک آموزشی

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

- 1-7 وسیله آموزشی را تعریف نماید.
- 2-7 وسایل آموزشی تسهیل کننده و معیاری را از نظر کاربرد مقایسه نماید.
- 3-7 سه معیار اصلی انتخاب وسیله کمک آموزشی (فراگیر، رسانه و وظیفه) را تشریح نماید.
- 4-7 انواع وسایل مکتوب و غیر مکتوب در آموزش بهداشت را توضیح دهد.
- 5-7 نحوه طراحی وسایل آموزشی مورد استفاده در آموزش بهداشت را بیان کند.

جلسه هشتم:

هدف کلی: ارزشیابی در آموزش بهداشت

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

- 1-8 مفاهیم اندازه گیری، سنجش، آزمون و ارزشیابی را مقایسه کند.
- 2-8 انواع آزمونها را با توجه به ویژگیهای مورد اندازه گیری دسته بندی کند.
- 3-8 ارزشیابی وابسته به ملاک و وابسته به هنجار را توضیح دهد.
- 4-8 ارزشیابی آغازین، تکوینی، تشخیصی و تراکمی را توضیح دهد و ویژگیها و موارد استفاده را بیان نماید.
- 5-8 جدول مشخصات آزمون را تعریف کند و اجزای آن را شرح دهد.
- 6-8 آزمونهای تشریحی محدود پاسخ و گسترده پاسخ را از نظر تعریف، معایب و محاسن و قواعد تهیه و تصحیح توضیح دهد.

جلسه نهم:

هدف کلی: ارزشیابی در آموزش بهداشت

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

- 9-1 آزمون کوتاه پاسخ را از نظر تعریف، معایب، محاسن و قواعد تهیه توضیح دهد.
- 9-2 آزمون صحیح-غلط را از نظر تعریف، معایب، محاسن و قواعد تهیه توضیح دهد.
- 9-3 آزمون جورکردنی را از نظر تعریف، معایب، محاسن و قواعد تهیه توضیح دهد.
- 9-4 آزمون چندگزینه ای را از نظر تعریف، معایب، محاسن و قواعد تهیه توضیح دهد.
- 9-5 انواع آزمونهای عملکردی را توضیح داده و شباهت ها و تفاوت های آنها را با هم مقایسه کند.
- 9-6 نحوه سنجش هدف های حوزه عاطفی را شرح دهد.

جلسه دهم:

هدف کلی: ارتباطات در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

- 10-1 انواع ارتباطات را توضیح دهد.
- 10-2 عوامل تعیین کننده یک ارتباط موثر را تشریح نماید.
- 10-3 موانع برقراری یک ارتباط موثر را شرح دهد.
- 10-4 شگردهای برقراری ارتباط موثر در ارتباطات بهداشتی-درمانی را توضیح دهد.

جلسه یازدهم تا چهاردهم:

هدف کلی: اجرای آموزش نمونه در کلاس

اهداف ویژه - پس از این جلسه از فراگیر انتظار می رود:

مراحل کامل طراحی آموزشی را برای یک موضوع آموزش بهداشت تهیه و ارائه نماید.

جلسه پانزدهم :

هدف کلی - آشنایی با نحوه ارزیابی نحوه تدریس مدرسان

اهداف ویژه : پس از این جلسه از دانشجو انتظار می رود :

1-15 روش تدریس یک مدرس را مشاهده و نتیجه ارزیابی خود را در کلاس ارائه نماید.

شیوه های یاددهی - یادگیری

در این درس از دانشجویان درخواست میشود تا فعالانه در فعالیت آموزشی شرکت نمایند . دانشجو با استفاده از منابع معرفی شده بایستی مطالب مربوطه هر جلسه را قبل از حضور در کلاس مطالعه نماید . از روش های آموزشی مشارکتی و سخنرانی تعاملی جهت ارائه مطالب استفاده می گردد .

رسانه های آموزشی :

وایت برد ، رایانه، کتب و مجلات

مقررات درس :

مطالعه مطالب قبل از حضور در کلاس

حضور منظم و فعالانه در کلاس

انجام تکالیف محوله

نحوه ارزشیابی :

- نظم و فعالیت کلاسی 2 نمره
- طراحی، تدوین و ارائه آموزش 4 نمره
- تهیه وسیله کمک آموزشی 1 نمره
- امتحان میان ترم 5 نمره
- امتحان پایان ترم 8 نمره

منبع	عنوان	تاریخ جلسه	جلسه
14,3	اهداف، مفاهیم، اصول و انواع آموزش در سیستم بهداشتی	99/7/5	اول
6,2	الگوها و نظریه های تغییر رفتار	99/7/12	دوم
6,2	الگوها و نظریه های تغییر رفتار	99/7/12	سوم
10, 4.5, 14	نیازسنجی مراجعین برای آموزش بهداشت	99/7/19	چهارم
12, 16, 17, 8, 11, 18	برنامه ریزی آموزش بهداشت و مروری بر هدف های آموزشی	99/7/26	پنجم
19, 12, 13	شیوه های آموزشی مناسب برای آموزش مراجعین امتحان میان ترم	99/8/3	ششم
19, 13, 15	چگونگی استفاده از وسایل کمک آموزشی	99/8/10	هفتم
9, 12, 11, 16	ارزشیابی در آموزش بهداشت	99/8/17	هشتم
9, 12, 11, 16	ارزشیابی در آموزش بهداشت	99/8/24	نهم
18, 7, 8, 17	ارتباطات در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت و	99/9/1	دهم
	اجرای آموزش نمونه در کلاس دانشجوی یک و دو و بحث و نقد	99/9/8	یازدهم
	اجرای آموزش نمونه در کلاس دانشجوی سه و چهار و بحث و نقد	99/9/15	دوازدهم
	اجرای آموزش نمونه در کلاس دانشجوی پنج و شش و بحث و نقد	99/9/22	سیزدهم
	اجرای آموزش نمونه در کلاس دانشجوی هفت و هشت و	99/9/29	چهاردهم

بحث و نقد		
بحث و نقد مشاهده آموزش مدرسان در کلاس های رسمی توسط دانشجویان	99/10/6	پانزدهم

منابع

1. Park, K. (2007). Park's textbook of preventive and social medicine.
2. Glanz, K., Rimer, B. K., & Viswanath, K. (Eds.). (2008). Health behavior and health education: theory, research, and practice. John Wiley & Sons.
3. Cotrell, R., Girvan, J., & McKenzie, J. (2013). Principles & Foundation of Health Promotion and Education.
4. Scriven, A. (2010). Promoting Health: A Practical Guide: Forewords: Linda Ewles & Ina Simnett; Richard Parish. Elsevier Health Sciences.

- صفاری م و شجاعی زاده د . اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت . تهران : سماط، 1387
- صفاری م، شجاعی زاده د، غفرانی پور ف و دیگران . نظریه ها، مدل ها و روش های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت . تهران : انتشارات سبحان، 1388
- صفاری م، شجاعی زاده د، غفرانی پور ف و دیگران . ارتباط شناسی سلامت . تهران : انتشارات سبحان، 1389
- محسنیان م . ارتباط شناسی : ارتباطات انسانی (نیان فردی، گروهی، جمعی) . تهران : انتشارات سروش 1389 .
- گنجی ح و ثابت م . روان سنجی (مبانی نظری آزمونهای روانی) . تهران : انتشارات ساوالان 1389 .
- فتحی ک . نیاز سنجی آموزشی، الگوها و فنون . تهران : انتشارات آبیژ 1388 .
- سیف ع الف . اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی . تهران : انتشارات دوران 1385 .
- شعبانی ح . مهارتهای آموزشی روشها و فنون تدریس . تهران : انتشارات سمت 1391 .
- Bensley, R. J., & Brookins-Fisher, J. (2009). Community health education methods: A practical guide. Jones & Bartlett Learning.
- Koelen, M. A., & van den Ban, A. W. (2004). Health education and health promotion . Wageningen, NL: Wageningen Academic Publishers.
- احدیان م . مقدمات تکنولوژی آموزشی - با ضمیمه مطالب تازه توسط ناشر . تهران : انتشارات بشری . 1393

- دیدارلوع، شجاعی زاده د، و برنامه ریزی ارتقا سلامت بر اساس مدل های تغییر رفتار .تهران : انتشارات سبحان.1393
- باقیانی مقدم م ح .آموزش بهداشت، ارتباطات و تکنولوژی آموزشی .تهران :انتشارات سبحان 1393.
- هاشمیان م .آموزش بهداشت و ارتباطات .تهران :اندیشه رفیع.1386
- Bastable, S. B. (2008). Nurse as educator. Jones & Bartlett Publishers.